

REGIONŲ KOMITETAS

Regionų komitetą sudaro 329 nariai, atstovaujantys Europos Sąjungos 27 valstybių narių vietas ir regioninės valdžios institucijoms. Regionų komitetas rengia nuomones, kai su juo konsultuojamasi privaloma tvarka (to reikalaujama pagal Sutartis) ar kai konsultuojamasi savanoriškai, taip pat savo iniciatyva, jei mano, kad tai tikslinga. Jo nariai nėra varžomi jokių privalomų nurodymų. Vykdydami jiems pavestas pareigas, nariai yra nepriklausomi ir veikia Europos Sąjungos bendrojo intereso labui.

TEISINIS PAGRINDAS

Europos Sąjungos sutarties (ES sutarties) 13 straipsnio 4 dalis, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 300 ir 305–307 straipsniai ir įvairūs Tarybos sprendimai, kuriais skiriami Regionų komiteto nariai ir pakaitiniai nariai penkerių metų laikotarpiui.

TIKSLAI

Regionų komitetas (RK) įsteigtas 1994 m., įsigaliojus Maastrichto sutarčiai, ir yra patariamasis organas, atstovaujantis Europos Sąjungos vietas ir regionų valdžios institucijų interesams ir jų vardu teikiantis nuomones Tarybai ir Komisijai. Regionų komiteto nariais gali, pavyzdžiui, būti regionų valdžios institucijų vadovai, merai arba rinkimų ar ne rinkimų būdu skiriami regionų ir miestų atstovai iš 27 ES valstybių narių.

Pagal savo misijos deklaraciją RK skelbiasi esąs politinė asamblėja, kurią sudaro vietas ir regionų lygmeniu išrinkti valdžios atstovai, dirbantys Europos integracijos labui. Komitetas instituciniu lygmeniu atstovauja visoms ES teritorinėms sritims, regionams, miestams ir savivaldybėms.

Jo misija – įtraukti vietas ir regionų valdžios atstovus į Europos sprendimų priėmimo procesą ir taip skatinti aktyvesnį piliečių dalyvavimą.

Norėdamas geriau atlikti šį vaidmenį, Regionų komitetas seniai norėjo įgyti teisę teikti ieškinius Teisingumo Teismui tais atvejais, kai pažeidžiamas subsidiarumo principas. Įsigaliojus Lisabonos sutarčiai jis dabar šią teisę turi pagal Protokolo Nr. 2 dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo 8 straipsnį.

Sanglaudos politikos klausimu Regionų komitetas savo Teritorinės sanglaudos politikos komisijos (COTER) pagalba didžiausią dėmesį skiria derybų dėl partnerystės susitarimų ir dėl veiksmų programų rezultatų vertinimui ir partnerystės principo laikymuisi vykdamas ESI fondų programavimą 2014–2020 m. laikotarpiu, taip pat Komisijos sanglaudos ataskaitoms. Kitos temos – judumas geografinių ir demografinių

problemų turinčiuose regionuose ir dvi makroregioninės strategijos dėl Adrijos ir Jonijos jūrų regiono (EUSAIR) ir dėl Alpių regiono (EUSALP).

ORGANIZACIJA

A. Sudėtis (SESV 305 straipsnis, Tarybos sprendimas (ES) 2019/852[1])

1. Narių skaičius ir jų paskirstymas pagal šalis

Pagal 2019 m. gegužės 21 d. [Tarybos sprendimo \(ES\) 2019/852](#) nuostatas Regionų komitetą sudaro 329 nariai ir tiek pat pakaitinių narių, pagal šalis jie pasiskirstę taip:

- po 24 – Vokietijai, Prancūzijai ir Italijai,
- po 21 – Ispanijai ir Lenkijai,
- 15 – Rumunijai,
- po 12 – Austrijai, Belgijai, Bulgarijai, Čekijai, Graikijai, Nyderlandams, Portugalijai, Švedijai ir Vengrijai,
- po 9 – Airijai, Danijai, Kroatijai, Lietuvai, Slovakijai ir Suomijai,
- po 7 – Estijai, Latvijai ir Slovėnijai,
- po 6 – Kiprui ir Liuksemburgui,
- 5 – Maltai.

2. Narių skyrimas

Regionų komiteto narius penkeriems metams skiria Taryba, sprendama vieningai pagal konkrečios valstybės narės pasiūlymus (SESV 305 straipsnis). 2015 m. sausio 26 d. Taryba priėmė [sprendimą \(ES\) 2019/2157](#), kuriuo skiriami Regionų komiteto nariai ir pakaitiniai nariai 2015 m. sausio 26 d. – 2025 m. sausio 25 d. laikotarpiui. 2020 m. sausio 20 d. Taryba priėmė [sprendimą \(ES\) 2020/102](#), kuriuo taip pat skiriami nariai ir pakaitiniai nariai, dėl kurių pasiūlymus iš atitinkamų valstybių narių ji gavo po 2019 m. gruodžio 20 d. Narių kadencija gali būti pratęsta. Paskirtieji nariai turi turėti regiono arba vietos valdžios rinkėjų mandatą arba būti politiškai atskaitingi išrinktai asamblėjai (SESV 300 straipsnio 3 dalis). Kaskart, kai atsilaisvina Komiteto nario ar pakaitinio nario vieta pasibaigus jų kadencijai Regionų komitete (pvz., kai pasibaigia nario mandatas tam tikrame regione ar vietoje ir kuriuo remiantis narys buvo siūlomas), prireikia atskiro Tarybos sprendimo.

B. Struktūra (SESV 306 straipsnis)

Regionų komitetas iš savo narių renka pirmininką ir biurą dvejų su puse metų kadencijai. Jis patvirtina savo Darbo tvarkos taisykles ir pateikia jas tvirtinti Tarybai (paskutinį kartą jos patvirtintos 2014 m. sausio 31 d. pagal SESV 306 straipsnį). Regionų komiteto veikla vykdoma šešiose specializuotose komisijose, rengiančiose nuomonių ir rezoliucijų projektus, kurie paskui teikiami tvirtinti plenarinei asamblėjai. Paprastai per metus įvyksta šešios plenarinės sesijos.

Plenarinei sesijai pirmininkauja asamblėjos [pirmininkas](#) (SESV 306 straipsnis), o pagrindinės plenarinės sesijos funkcijos – priimti nuomones, pranešimus ir rezoliucijas, patvirtinti Komiteto išlaidų ir pajamų sąmatos projektą, kiekvienos kadencijos pradžioje

patvirtinti Komiteto politinę programą, išrinkti pirmininką, pirmąjį pirmininko pavaduotoją ir kitus biuro narius, sudaryti institucijos politikos komisijas ir patvirtinti bei taisyti Komiteto Darbo tvarkos taisykles.

Siekdami efektyvumo, Briuselyje esantis Regionų komiteto nuolatinis sekretoriatas (žr. Protokolą Nr. 6 dėl Europos Sąjungos institucijų, tam tikrų įstaigų, organų bei padalinių būstinių vietos) ir Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto sekretoriatas tam tikrą veiklą vykdo kartu. Be to, pagal 2014 m. biudžeto procedūrą RK kartu su Europos Parlamento biuru sudarė susitarimą kartu siekti veiksmingumo vertimo raštu srityje. Regionų komiteto (ES biudžeto 7 skirsnis) užduotims vykdyti 2018 m. skirtas 96 mln. EUR administracinis biudžetas.

ĮGALIOJIMAI

A. Nuomonės pateikimas kitų institucijų prašymu

1. Privalomas konsultavimasis

Prieš priimdamos sprendimus Taryba ir Komisija privalo konsultuotis su Regionų komitetu šiais klausimais:

- švietimo, profesinio rengimo ir jaunimo (SESV 165 straipsnis),
- kultūros (SESV 167 straipsnis),
- visuomenės sveikatos (SESV 168 straipsnis),
- transeuropinių transporto, telekomunikacijų ir energetikos tinklų (SESV 172 straipsnis),
- ekonominės ir socialinės sanglaudos (SESV 175, 177 ir 178 straipsniai).

2. Neprivalomas konsultavimasis

Komisija, Taryba ir Parlamentas gali konsultuotis su Regionų komitetu bet kuriuo kitu klausimu, jeigu mano, kad tai tikslinga.

Privalomai arba savanoriškai konsultuodamiesi su Komitetu Parlamentas, Taryba ar Komisija gali nustatyti terminą (ne mažiau kaip vienas mėnuo pagal SESV 307 straipsnį), per kurį Komitetas turėtų pateikti savo nuomonę. Jei terminui pasibaigus nuomonė nepateikiama, tai nekliudo jiems toliau veikti.

B. Nuomonės pateikimas Regionų komiteto iniciatyva

1. Kai konsultuojamasi su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu, Regionų komitetas taip pat informuojamas ir, jeigu jis mano, kad reikalas susijęs su regionų interesais, gali dėl jo pareikšti savo nuomonę.

2. Paprastai RK gali pateikti nuomonę kiekvieną kartą, kai mano, kad tai tikslinga. Pavyzdžiui, Regionų komitetas yra pateikęs nuomonių savo iniciatyva šiose srityse: mažųjų ir vidutinių įmonių (MVĮ), transeuropinių tinklų, turizmo, struktūrinių fondų,

sveikatos (kovos su narkotikais), pramonės, miestų plėtros, mokymo programų ir aplinkos.

C. Kreipimasis į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą – ex post teisminė peržiūra Komitetas, siekdamas apginti jam suteiktas prerogatyvas, gali pateikti ieškinius Teisingumo Teismui ([SESV 263 straipsnis](#)). Kitaip tariant, jis gali pateikti ieškinius Teisingumo Teismui, jei mano, kad su juo nesikonsultuota, kai turėjo būti konsultuojamasi, arba kai konsultavimosi procedūros nebuvo tinkamai taikytos (aktų panaikinimas ([1.3.10](#))).

Teisė teikti ieškinius pagal prie [Lisabonos sutarties pridėto Protokolo Nr. 2 dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo 8 straipsnį](#) tuo atveju, jeigu konsultavimosi procedūros nebuvo tinkamai taikytos, sudaro galimybes Regionų komitetui paprašyti Teisingumo Teismo patvirtinti, ar į Komiteto kompetencijos sritį patenkantis teisės aktas atitinka subsidiarumo principą.

EUROPOS PARLAMENTO VAIDMUO

Pagal Europos Parlamento Darbo tvarkos taisyklės (VI priedo XII punktas) Regioninės plėtros komitetas (REGI) atsakingas už santykius su Regionų komitetu, regionų bendradarbiavimo organizacijomis ir vietos bei regionų valdžios institucijomis.

Pagal [2014 m. vasario 5 d. Europos Parlamento ir RK bendradarbiavimo susitarimą](#):

- Regionų komitetas rengia siūlomo ES teisės akto poveikio vertinimus, kuriuos siunčia Parlamentui laiku, dar prieš prasidedant pakeitimų teikimo procedūrai. Šiuose poveikio vertinimuose pateikiama nacionalinio, regionų ir vietos lygmenų informacija apie tai, kaip veikia galiojantys teisės aktai, ir nuomonės dėl siūlomų teisės aktų tobulinimų;
- vienas Komiteto narys yra kviečiamas dalyvauti visuose svarbiuose Parlamento komiteto posėdžiuose. Šis atstovas arba pranešėjas pristato Komiteto nuomones. Parlamento pranešėjai savo ruožtu gali dalyvauti Regionų komiteto posėdžiuose;
- Parlamento komitetų pirmininkų sueigos pirmininkas ir Regionų komiteto pareigūnas du kartus per metus aptaria bendradarbiavimo teisėkūros srityje gaires ir darbo planą.

Nuo 2008 m. REGI komitetas ir Teritorinės sanglaudos politikos ir ES biudžeto komisija (COTER) surengė bendrą metinį posėdį „OPEN DAYS. Europos miestų ir regionų savaitė“ renginių proga.

Udo Bux
02/2020

